

B9-0130/2024

5.2.2024

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas siekiant užbaigti diskusijas dėl Tarybos ir Komisijos pareiškimų

pagal Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 dalį

„Russiagate“: įtarimai dėl Rusijos kišimosi į Europos Sąjungos demokratinius procesus
(2024/2548(RSP))

Michael Gahler, Sandra Kalniete, Željana Zovko, Vladimír Bilčík, Rasa Juknevičienė, Andrius Kubilius, Dolors Montserrat, Dace Melbārde, Javier Zarzalejos
PPE frakcijos vardu

**Europos Parlamento rezoliucija „Russiagate“: įtarimai dėl Rusijos kišimosi į Europos Sąjungos demokratinius procesus“
(2024/2548(RSP))**

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Specialiojo komiteto užsienio šalių kišimosi į visus demokratinius procesus Europos Sąjungoje, įskaitant dezinformaciją, ir Europos Parlamento sąžiningumo, skaidrumo ir atskaitomybės stiprinimo klausimais (INGE ir ING2) tris ataskaitas,
- atsižvelgdamas į savo 2016 m. lapkričio 23 d. rezoliuciją dėl ES strateginės komunikacijos, siekiant neutralizuoti prieš ją nukreiptą trečiųjų šalių propagandą¹,
- atsižvelgdamas į savo 2019 m. kovo 13 d. rekomendaciją Tarybai, Komisijai ir Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai dėl veiksmų, kurių ėmėsi EIVT, praėjus dvejiems metams po to, kai buvo priimtas EP pranešimas dėl ES strateginės komunikacijos, siekiant neutralizuoti prieš ją nukreiptą trečiųjų šalių propagandą, apžvalgos²,
- atsižvelgdamas į savo 2019 m. rugsėjo 19 d. rezoliuciją dėl Europos atminimo svarbos Europos ateičiai³,
- atsižvelgdamas į savo 2019 m. lapkričio 28 d. rezoliuciją dėl naujausių Rusijos Federacijos veiksmų, nukreiptų prieš Lietuvos teisėjus, prokurorus ir tyrėjus, dalyvavusius tiriant tragiškus 1991 m. sausio 13 d. įvykius Vilniuje⁴,
- atsižvelgdamas į savo 2022 m. lapkričio 23 d. rezoliuciją dėl Rusijos Federacijos pripažinimo terorizmą remiančia valstybe⁵,
- atsižvelgdamas į savo 2024 m. sausio 17 d. rezoliuciją dėl Europos istorinės sąmonės⁶,
- atsižvelgdamas į dokumentą „Saugumo ir gynybos strateginis kelrodis. Europos Sąjungai, kuri gina savo piliečius, vertybes bei interesus ir prisideda prie tarptautinės taikos ir saugumo“, kurį Taryba priėmė 2022 m. kovo 21 d. ir kurį Europos Vadovų Taryba patvirtino 2022 m. kovo 24 d.,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 3 d. Komisijos komunikatą dėl Europos demokratijos veiksmų plano (COM(2020)0790),
- atsižvelgdamas į 2023 m. gruodžio 12 d. Komisijos komunikatą dėl demokratijos

¹ OL C 224, 2018 6 27, p. 58.

² OL C 23, 2021 1 21, p. 152.

³ OL C 171, 2021 5 6, p. 25.

⁴ OL C 232, 2021 6 16, p. 54.

⁵ OL C 167, 2023 5 11, p. 18.

⁶ Priimti tekstai, P9_TA(2024)0030.

- gynimo (COM(2023)0630) ir jame pateiktą demokratijos gynimo pasiūlymų rinkinį,
- atsižvelgdamas į 2024 m. sausio 23 d. antrąją EIVT ataskaitą dėl užsienio manipuliavimo informacija ir kišimosi grėsmių,
 - atsižvelgdamas į vykdomą teisėkūros darbą dėl politinės reklamos skaidrumo ir atrankiojo adresavimo,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi prezidento V. Putino vadovaujama Rusija tapo totalitarine valstybe, kurioje nėra jokios opozicijos arba veikiančios teisingumo sistemos; kadangi V. Putinas bando plėsti šią sistemą visame pasaulyje, nes demokratija ir laisva bei atvira visuomenė kelia grėsmę jo režimui ir Rusijoje jo įdiegtai korupcinei sistemai;
 - B. kadangi Rusija, siekdama savo tikslų, naudojami visomis turimomis hibridinio karo priemonėmis; kadangi užsienio vykdomo manipuliavimo informacija, kaip priemonės karui pateisinti ir demokratinėms visuomenėms skaldyti, intensyvumas padidėjo Rusijai pradėjus neišprovokuotą agresijos karą prieš Ukrainą;
 - C. kadangi sisteminis istorijos klastojimas yra Rusijos dešimtmečiais vykdomo informacinio karo dalis;
 - D. kadangi piliečiai, nevyriausybinės organizacijos ir kitos pilietinės visuomenės organizacijos visoje Europoje išreiškė savo didelį susirūpinimą dėl Rusijos remiamo užsienio kišimosi į ES demokratinius procesus atvejų;
 - E. kadangi tarptautinė tiriamosios žurnalistikos žurnalistų grupė pranešė, kad ilgalaikė Latvijos EP narė Tatjana Ždanoka daugiau nei dešimt metų veikė kaip Rusijos žvalgybos tarnybų įtakos agentė; kadangi, reaguodamas į šiuos pranešimus, Parlamentas pradėjo vidaus tyrimą dėl T. Ždanokos;
 - F. kadangi T. Ždanoka yra pagarsėjusi savo prorusiškomis pažiūromis ir nuosekliai skleidė prieš Latviją ir ES nukreiptus naratyvus per visą savo, kaip EP narės, kadenciją, įskaitant narystę Žaliųjų frakcijoje, kuri baigėsi tik 2022 m. pradžioje;
 - G. kadangi T. Ždanoka lankėsi Rusijos okupuotose Ukrainos teritorijose, o iki 2022 m. ne kartą lankėsi Maskvoje ir dalyvavo televizijos laidose, kuriose buvo skleidžiama prokremliška propaganda; kadangi ji kartu su, be kita ko, Airijos Kairiųjų frakcijos EP nariais Clare Daly ir Micku Wallace'u organizavo viešus renginius, kuriuose buvo ginamas Lietuvos pilietis Algirdas Paleckis, nuteistas už šnipinėjimą Rusijai;
 - H. kadangi T. Ždanoka į Europos Parlamentą kvietė neteisėtai aneksuotų Donecko ir Luhansko regionų administracijos atstovus;
 - I. kadangi T. Ždanokos veiklą sistemingai rėmė Kremliaus finansuojamos priešakinės grupės, pvz., fondas „Rusijos pasaulis“;
 - J. kadangi, nepaisant įtikinamų abejonių dėl T. Ždanokos, remiantis dabartinėmis taisyklėmis Parlamente nebuvo galima užkirsti kelio šiam išimtiniam užsienio kišimosi

atvejui;

- K. kadangi patikimuose dienraščių pranešimuose ilgą laiką buvo atkreipiamas dėmesys į Katalonijos separatistų ir Kremliaus ryšius; kadangi iš straipsnių matyti, kad buvęs Rusijos diplomatas Nikolai Sadovnikov 2017 m. spalio mėn. neteisėto referendumo Katalonijoje išvakarėse Barselonoje buvo susitikęs su separatistų lyderiu ir dabartiniu EP nariu Carlesu Puigdemont'u;
- L. kadangi dalyvavę žurnalistai atskleidė, kad Katalonijos bendruomenės autonominės vyriausybės valdžios institucijos palaikė ryšius su aukšto rango V. Putino aplinkos pareigūnais, siekdami stiprinti strateginį aljansą Europos Sąjungoje; kadangi tokiais ryšiais turėjo būti siekiama užmegzti politinę ir ekonominę įtaką grindžiamus santykius, jei Katalonijai būtų pavykę vienašališkai tapti nepriklausoma nuo Ispanijos;
- M. kadangi pagal Barselonos teismo, kuris yra atsakingas už Voloho bylos, kurioje, be kita ko, nagrinėjami buvusio Katalonijos prezidento Carleso Puigdemont'o ir jo aplinkos ryšiai su Rusija, tyrimą, instrukciją Nr. 1 tyrimas neseniai buvo pratęstas šešiams mėnesiams;
- N. kadangi Kremlius finansavo ir rėmė įvairias kraštutines dešiniąsias partijas Europoje ir, be kita ko, 2013 m. Marine Le Pen partijai suteikė 9,4 mln. EUR paskolą; kadangi nuo to laiko Marine Le Pen ir jos partijos nariai toliau puoselėjo prokremliškas pažiūras;
- O. kadangi žinoma, jog Identiteto ir demokratijos (ID) frakcijos ir Kairiųjų frakcijos nariai, taip pat frakcijoms nepriklausantys nariai Parlamente vykdė prokremlišką propagandą, įskaitant 2024 m. sausio mėn. EP nario Miroslavo Radačovský, kuriam Rusijos šaltiniai taip pat sumokėjo, kad jis stebėtų parlamento rinkimus Rusijoje 2021 m., išsakytus ekstremalius viešus raginimus sunaikinti Europą;
- P. kadangi visi šie EP narių ir Europos partijų, dirbančių V. Putinui ir skleidžiančių prokremlišką propagandą, pavyzdžiai yra akivaizdūs užsienio kišimosi atvejai ir, visų pirma atsižvelgiant į būsimus Europos Parlamento rinkimus, nacionalinės ir ES institucijos juos turi vertinti labai rimtai;
- Q. kadangi Kremlius visoje ES naudoja platų įtakos agentų tinklą, kurie darė poveikį rinkimų procesams ir politikai, susijusiai su svarbiausiais strateginiais klausimais, pvz., energetikos infrastruktūra; kadangi šie įtakos agentai aktyviai veikia visose viešo gyvenimo srityse, visų pirma susijusiose su kultūra, istorine atmintimi, žiniasklaida ir religinėmis bendruomenėmis, taip pat politikais ir jų šeimomis; kadangi atlikus daugybę tyrimų paaiškėjo žinomų aktyvių ar į pensiją išėjusių Europos politikų ir viešų dalyvių ir Kremliaus ryšiai;
- R. kadangi Vokietijos užsienio reikalų ministerija socialiniame tinkle „X“ atskleidė didelio masto dezinformacijos kampaniją, kuriai tariamai vadovavo Rusija ir kuria buvo siekiama manipuliuoti viešąja nuomone;
- S. kadangi patikimos Vokietijos žiniasklaidos priemonės atskleidė faktą, kad Vokietijos Bundestago nario, priklausančio politinei partijai „Alternatyva Vokietijai“ („AfD“), darbuotojas veikė kaip Rusijos federalinės saugumo tarnybos kontaktinis asmuo;

- T. kadangi pranešta apie keletą atvejų, kai EP nariai, naudodami parlamentines lėšas, gynė ir skatino veiklą, kuri buvo tiesiogiai ar netiesiogiai susijusi su užsienio kišimosi atvejais, pvz., 2022 m. gruodžio mėn., kai valstybinis Baltarusijos propagandos kanalui STV buvo suteikta galimybė patekti į Parlamento patalpas ir Parlamento vidaus vaizdo įrašymo „VoxBox“ studiją, ko pasekoje keletas EP narių Parlamento patalpomis pasinaudojo kurdami prokremlišką ir prieš ES nukreiptą dezinformacinį turinį;
1. labai piktinasi ir reiškia didelį susirūpinimą dėl nuolatinių Rusijos pastangų pakenkti Europos demokratijai; yra pasibaisėjęs patikimais pranešimais, kuriais nušviečiamos Rusijos pastangos skatinti Europos piliečių susiskaidymą įdarbinant EP narius kaip įtakos agentus, taip pat Rusijos pastangomis sistemingai kurti priklausomybėmis grindžiamą sistemą pasinaudojant Europos politinėmis partijomis, kurios paskui veikia kaip Kremliaus propagandos skleidėjai;
 2. vienareikšmiškai smerkia nuolatinės Rusijos pastangas piktnaudžiauti tragiškiausiu Europos laikotarpiu, pvz., nacių režimo teroro, istorine atmintimi ir ją klastoti, siekiant bandyti pateisinti savo dabartinę brutalią, neteisėtą ir nežmonišką agresiją ir ekspansinę politiką, taip pat Rusijos bandymus sistemingai skleisti suklastotus istorinius naratyvus, siekiant sukelti abejones kitų tautų suverenitetu, be kita ko, nuolat kenkiant jų demokratiniams procesams;
 3. griežtai smerkia ir reiškia pasipiktinimą dėl naujausios atskleistos informacijos, kad EP narė Tatjana Ždanoka Rusijos žvalgybos tarnyboms dirbo kaip įtakos agentė, ir primygtinai ragina atitinkamas nacionalines ir ES institucijas tiesiogiai ir skubiai ištirti šį atvejį, kad būtų apribota bet kokia papildoma žala;
 4. atkreipia dėmesį į kitus patikimus atvejus, kai nariai, visų pirma ID ir Kairiųjų frakcijai priklausantys nariai, taip pat frakcijoms nepriklausantys nariai, sąmoningai veikia Rusijos interesų labui, kaip matyti iš jų viešo kišimosi, balsavimų ir organizuojamų renginių, taip pat kitos vykdomos užslėptos veiklos; pažymi, kad šių EP narių veikla kenkia ES saugumui, patikimumui ir demokratiniam atsparumui;
 5. ypač nerimauja dėl Katalonijos separatistų ir Rusijos administracijos ryšių; pažymi, kad Rusijos kišimasis Katalonijoje yra platesnės Rusijos strategijos skatinti vidaus destabilizaciją ir ES susiskaldymą, dalis;
 6. reškia didelį susirūpinimą dėl masinių dezinformacijos kampanijų, kurias Rusija vykde Katalonijoje, taip pat dėl intensyvių už Rusijos kišimąsi atsakingų agentų ir už nepriklausomybę pasisakančio judėjimo ir Katalonijos autonominės bendruomenės regioninės vyriausybės ryšių ir daugybės jų susitikimų;
 7. ragina kompetentingas Ispanijos valdžios institucijas tęsti, toliau intensyvinti ir greitai užbaigti savo tyrimus dėl pranešimų apie Rusijos kišimąsi, visų pirma susijusius su Katalonijos separatistų grupėmis; apgailestauja dėl išpuolių prieš šią kišimosi veiklą tiriančius teisėjus;
 8. griežtai smerkia neseniai Slovakijoje įvykusį incidentą, kai Rusijos užsienio žvalgybos tarnyba, įvykdžiusi provokuojantį veiksma, per priešrinkiminį moratoriumą paskelbė pareiškimą, kuriame buvo pareikštos abejonės dėl Slovakijos rinkimų proceso sąžiningumo; reiškia susirūpinimą dėl matomo ir tiesioginio vaidmens, kurį Rusijos

diplomacija atliko Slovakijos viešajame ir politiniame gyvenime nuo 2023 m. rugsėjo mėn. surengtų parlamento rinkimų;

9. griežtai smerkia didelio masto dezinformacijos kampaniją, kurią atskleidė Vokietijos užsienio reikalų ministerija ir kurią socialiniame tinkle „X“ neva organizavo Rusija siekdama manipuliuoti viešąja nuomone Vokietijoje;
10. griežtai smerkia nerimą keliančią informaciją, kurią atskleidė patikimos Vokietijos žiniasklaidos priemonės, iš kurios matyti, kad su „AfD“ politine partija ir Vokietijos Bundestago nariu susijęs darbuotojas veikė kaip Rusijos federalinės žvalgybos tarnybos kontaktinis asmuo, o tai kelia rimtų abejonų dėl galimos užsienio įtakos Vokietijos politinėje aplinkoje;
11. primena, kad Rusija, įgyvendindama ilgalaikę užsienio kišimosi strategiją, stengiasi pakenkti ir galiausiai sunaikinti demokratiją Europoje; atkreipia dėmesį į V. Putino pastangas visiškai sugriauti bet kokios formos demokratiją Rusijoje ir pažymi, kad tai turi būti įspėjimo ženklas neturėti naivių iliuzijų dėl ilgalaikių V. Putino tikslų, taigi kova su šiais Rusijos bandymais kištis turi būti ypatingos svarbos klausimas;
12. pažymi, kad Rusijos kišimasis į ES valstybių narių ir institucijų demokratinius procesus yra išimtinis atsižvelgiant į jo keliamą grėsmę ir pavojų pagrindiniams Europos demokratijos principams; todėl pažymi, kad Rusijos užsienio kišimasis yra unikalus ir skiriasi nuo bet kurios kitos ne ES šalies bandymų vykdyti užsienio kišimąsi į Europos demokratinius procesus; pakartoja savo ankstesnę poziciją, kad, atsižvelgiant į išimtinį Rusijos užsienio kišimosi pobūdį, nacionalinės ir ES institucijos, įskaitant Europos Parlamentą, turi imtis specialių veiksmų, kad nustatytų, išspręstų ir įveiktų šią konkrečią grėsmę;
13. pažymi, kad Rusija bando daryti įtaką Europos visuomenei ir kenkti demokratiniam diskursui, be kita ko, stiprindama dezinformacijos kampanijas, kurių galutinis tikslas – padaryti žalos Europos demokratijai ir sunaikinti europietišką gyvenimo būdą;
14. atkreipia dėmesį į tai, kad Rusijos pastangos pakenkti Europos demokratiniams procesams yra glaudžiai susijusios su Rusijos tikslais, kurių V. Putinas siekia kariaudamas neteisėtą ir nepateisinamą agresijos karą prieš Ukrainą;
15. atkreipia dėmesį į tai, kad Rusija suprato, jog regioninio separatizmo skatinimas ir kišimasis per nacionalines diasporas yra naudinga priemonė vykdant savo strategiją, kuria siekiama skatinti vidaus destabilizaciją ir Europos Sąjungos susiskaldymą, taip pat intensyviau poliarizuoti mūsų visuomenę, kenkti piliečių ir valdžios institucijų tarpusavio pasitikėjimui šiuo tikslu, be kitų taktinių metodų, susilpninant tikslinių šalių demokratinius procesus;
16. pažymi, kad, atsižvelgiant į būsimus Europos Parlamento rinkimus, visos nacionalinės ir ES institucijos privalo stiprinti savo pastangas kovoti su užsienio kišimosi atvejais ir juos išaiškinti, kad būtų užtikrintas visiškas šių svarbių rinkimų sąžiningumas;
17. reiškia susirūpinimą dėl pranešimų, kad ne tik Prancūzijos ir Airijos EP nariai, bet ir jų darbuotojai iš Airijos ir Prancūzijos Parlamento viduje eilę metų skleidė prokremlišką propagandą; yra įsitikinęs, kad dėl šių pranešimų atitinkamos valdžios institucijos ims

tiesioginių veikslių ir kad nedelsiant bus taikomos priemonės, kad būtų užkirstas kelias šiai pavojingai veiklai;

18. pažymi, kad teisės aktai yra labai svarbūs kovojant su korupcija ir nusikalstamu elgesiu, tačiau patys savaime negali užkirsti kelio pavienių narių nusikalstamam ir neetiškam elgesiui; pažymi, kad visos Europos Parlamento politinės frakcijos turi tam tikrą pareigą stebėti savo narių veiksmus, todėl primena visoms frakcijoms skubiai imtis veikslių sužinojus apie bet kokį elgesį, kuris kelia abejonių dėl kurio nors oš jų nario sąžiningumo; šiomis aplinkybėmis ragina visus EP narius ir frakcijas visapusiškai bendradarbiauti su atitinkamomis nacionalinėmis ir ES institucijomis;
19. pakartoja, kad yra šokiruotas dėl nuolat atskleidžiamos informacijos apie didelio masto Rusijos finansavimą politinėms partijoms, politikams ir pareigūnams keliose demokratinėse šalyse, taip mėginant įgauti įtakos ir kištis į jų vidaus procesus;
20. smerkia visų rūšių elito verbavimą ir aukščiausio lygio valstybės tarnautojų, taip pat buvusių ES politikų įtraukimą suteikiant jiems pelningą darbą įmonėse, susijusiose su vyriausybėmis, kurios aktyviai vykdo kišimosi į ES veiklą; apgailestauja dėl to, kad trūksta priemonių, kurios padėtų užkirsti kelią šiai praktikai;
21. pažymi, kad visose valstybėse narėse turėtų būti paskelbta neteisėta bet kokia atvira ar užslėpta veikla, kurią finansuoja užsienio autoritarinės valstybės arba su valstybe susiję veikėjai, siekiant daryti įtaką Europos ar nacionalinės politikos procesui; pažymi, kad ne pelno organizacijos ir trečiosios šalys, kurias koordinuoja užsienio autoritariniai valstybės veikėjai ir kurios sukurtos siekiant daryti įtaką rinkimų procesams, laikytinos užsienio kišimosi priemonėmis, taigi keliančiomis pavojų demokratijai;
22. pažymi, kad Rusija ėmėsi panašių veikslių, kad pakenktų ES nepriklausančioms demokratinėms šalims, t. y. Jungtinei Karalystei, JAV ir įvairioms Afrikos šalims; primena, kad viso pasaulio šalys stipriai nukentėjo nuo šių piktavališkų ir pavojingų veikslių;
23. pažymi, kad demokratiniai procesai ir laisvi bei sąžiningi rinkimai sudaro Europos tapatybės esmę ir kad dėl šios priežasties bet koks išpuolis prieš šiuos principus yra ypač svarbus klausimas, kurį turėtų spręsti atitinkamos valdžios institucijos;
24. laikosi tvirtos nuomonės, kad Parlamentas, atsižvelgiant į naujausią atskleistą informaciją, negali toleruoti pavėluoto atsako; todėl palankiai vertina pradėtą preliminarų tyrimą dėl EP narės Tatjanos Ždanokos atvejo ir primygtinai prašo imtis ryžtingų ir skubių veikslių;
25. ragina griežčiau tikrinti organizuojamus renginius, į Parlamentą kviečiamus išorės svečius ir prieigą prie Parlamento komunikacijos platformų;
26. ragina peržiūrėti visų Parlamento darbuotojų, įskaitant EP narių biurų darbuotojus, tikrinimo procedūras siekiant užkirsti kelią užsienio autoritarinių valstybių įtakos agentų infiltracijai;
27. laikosi tvirtos nuomonės, kad Parlamento ištekliai, pvz., renginių ir kelionių finansavimas, prieigos prie vaizdo įrašymo studijų ir kitų komunikacijos platformų

suteikimas ir politinių partijų arba narių komunikacijos projektų finansavimas neturi būti naudojami siekiant pakenkti ES vertybėms arba autoritariniams režimams skleidžiant priešišką informaciją;

28. ragina panaudoti visas turimas priemones, kad būtų apribota su Rusijos ir kitų autoritarinių režimų kišimusi susijusių EP narių veikla, pvz., sustabdant narių, kurie prisidengdami parlamentine veikla užsiima ardomaisiais veiksmais, įgaliojimus;
29. mano, kad nacionalinės valdžios institucijos turėtų labiau stengtis užkirsti kelią užsienio kišimuisi, todėl turėtų pagerinti savo tarpusavio bendradarbiavimą; pripažįsta strateginių komunikacijos centrų, kurie yra specialiai pritaikyti tyrimams ir agentų, užsiimančių veikla, kuri kelia grėsmę demokratiniam procesams, išaiškinimui, esminę svarbą;
30. pažymi, kad tiriamosios žurnalistikos žurnalistai atlieka pagrindinį vaidmenį atskleidžiant bandymus, susijusius su užsienio kišimusi, ir užmaskuota veikla, kaip buvo, pvz., EP narės Tatjanos Ždanokos atveju, kurios bendradarbiavimą su Rusijos žvalgyba atskleidė tarptautinė tiriamosios žurnalistikos žurnalistų grupė; dar kartą ragina ES institucijas ir valstybes nares užtikrinti pakankamą ir tvarų tiriamosios žurnalistikos finansavimą;
31. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai bei valstybių narių parlamentams.